

Звіт
про результати зборів педагогічного колективу та громадськості
Центру туристсько-краєзнавчої творчості учнівської молоді
Мелітопольської міської ради Запорізької області
від 24 травня 2017 р.

На зборах присутні – 27 чоловік

Порядок денний:

1. Звіт директора ЦТКТУМ Волошенюк Т. В. «Про основні напрямки та підсумки роботи Центру туристсько-краєзнавчої творчості учнівської молоді в 2016-2017 н.р.».
2. Звіт голови батьківської ради – Манойлової Г. О.
3. Оцінювання роботи директора колективом та батьками.

Слухали:

1. Волошенюк Т. В. – директор ЦТКТУМ.
Доповідач ознайомив присутніх з роботою колективу Центру туризму у 2016-2017 навчальному році. У промові директор зупинився на таких питаннях (доповіді додаються):
  - 1.1. Виховна та методична робота ЦТКТУМ на протязі 2016-2017 навчального року.
  - 1.2. Реалізація перспектив розвитку ЦТКТУМ в поточному 2016-2017 навчальному році.
  - 1.3. Наукові та творчі досягнення Центру та результати участі вихованців в масових очних та заочних туристсько-краєзнавчих міських, обласних, всеукраїнських заходах, конкурсах.
  - 1.4. Присвоєння спортивних розрядів вихованцям ЦТКТУМ в 2016-2017 навчальному році.
  - 1.5. Участь педагогів Центру у міських та обласних заходах в 2016-2017 н.р.
  - 1.6. Плани розвитку ЦТКТУМ на 2017-2018 навчальний рік.
2. Манойлову Г. О. – голову батьківської ради Центру туризму, яка відмітила роботу директора ЦТКТУМ Волошенюк Т. В. у вирішенні питань по зміцненню матеріально-технічної бази, організації навчально-виховного процесу, роботи педагогічного колективу та батьків. Запропонувала оцінити роботу директора на «відмінно».
3. Зуєву О. О. – керівник гуртка ЦТКТУМ, голова ПК, член методичної ради Центру, яка відмітила плідну роботу директора Центру туризму щодо створення умов розвитку і самореалізації особистості в процесі навчання в туристському гуртку, а також зазначила вимогливість Волошенюк Т. В. до себе та інших членів колективу, сповістила про успішне проходження директором атестації в поточному навчальному році. Запропонувала оцінити роботу директора на «відмінно».
4. Новосельцеву О. Б. – мати вихованця ЦТКТУМ Новосельцева Олександра, яка відмітила створення позитивного мікроклімату у гуртковому середовищі,

зупинилася на роботі педагогічного колективу щодо формування у вихованців свідомого ставлення до власного здоров'я, вдосконалення фізичного розвитку, пізнання особливостей рідного краю, знайомства з його природою, історією, культурою та запропонувала відмітити роботу директора на «відмінно».

5. Костікову Н. В., методиста ЦТКТУМ, про вибір Ради Центру на 2017-2018 н.р., яка запропонувала обрати представниками від Центру – Головіна А. В., Шевченк А. М., від батьків – Мамай Т. М., Манойлову Г. О., від вихованців – Крюковського Ігоря, Шевченко Вероніку.

Вирішили:

1. Продовжити роботу щодо створення для вихованців умов для розвитку і самореалізації особистості в процесі навчання в туристському гуртку.
2. Продовжити роботу з вихованцями щодо участі в масових очних та заочних туристсько-краєзнавчих міських, обласних, всеукраїнських заходах, конкурсах.
3. Сприяти підвищенню професійної компетентності педагогів Центру за рахунок участі більшості керівників гуртків в роботі методичних структур ЦТКТУМ, міських семінарах та зборах.
4. Затвердити звіт директора Центру туристсько-краєзнавчої творчості учнівської молоді Мелітопольської міської ради Запорізької області Волошенюк Т. В. і дати оцінку «відмінно» (відкритим голосуванням)

Голова засідання

Манойлова Г. О.

Голова Ради ЦТКТУМ

Головін А. В.

Секретар зборів

Мамай Т. М.

**Виховна та методична робота ЦТКТУМ на протязі
2016-2017 навчального року**
(доповідач: Волошенюк Т. В., директор ЦТКТУМ)

ЦТКТУМ при організації виховного процесу керується Конституцією України, актами законодавства України, зокрема законом України «Про освіту», Законом України «Про позашкільну освіту», Положенням про позашкільний навчальний заклад, Конвенцією ООН про права дитини, Декларацією прав дитини, обласного та міського управління освіти, КЗ «ЗОШПО» ЗОР та статутом ЦТКТУМ.

Проблемна тема виховної роботи ЦТКТУМ «Формування в вихованців системи цінностей, національної свідомості, чіткої патріотичної позиції та розвиток творчої всебічно розвиненої особистості» визначила головну мету системи виховної роботи нашого закладу є: створення умов для формування гармонійно розвиненої, освіченої та вихованої особистості, здатної до самореалізації, самовдосконалення та активних дій.

За 2016-2017 н.р. було проведено наступну роботу:

- був проведений круглий стіл на тему: «Методика оздоровлення вихованців та формування у них потреби у здоровому способі життя в процесі туристсько-краєзнавчій діяльності»;
- були проведені навчально-інструктивні наради з представниками шкіл по підготовці до змагань «Туристські забави», зльоту-змагань зі спортивного туризму, змагань зі спортивного орієнтування, зльоту географів-краєзнавців;
- надавалися протягом року тематичні консультації для відповідальних за заочні міські конкурси туристсько-краєзнавчої спрямованості;
- надавалися консультації для турорганізаторів шкіл міста з питань організації та проведення масових заходів з туристським нахилом, методична та практична допомога у проведенні міського етапу ДЮР «Безпечна прогулянка»;
- був проведений семінар для керівників гуртків загальноосвітніх навчальних закладів «Використання методів польових природничо-краєзнавчих досліджень з метою залучення учнівської молоді до пошукової роботи»;
- у рамках співпраці з обласними об'єднаннями ЗОЦКТУМ з метою поглиблення знань педагогів з методики туристсько-краєзнавчої діяльності з учнівською молоддю та впровадження її в навчально-виховний процес, керівники гуртків ЦТКТУМ впродовж року відвідували обласні семінари-практикуми, приймали активну участь у суддівстві обласних краєзнавчих заочних конкурсів.

На протязі 2016-2017 навчального року ЦТКТУМ продовжував співробітництво з МДПУ ім. Б. Хмельницького. Були організовані та проведені для вихованців Центру навчальні екскурсії до зоологічного та геологічного музеїв МДПУ; для вихованців гуртка «Географи-краєзнавці» проходила екскурсія на кафедру фізичної географії природничо-географічного факультету, де учні мали змогу ознайомитися з обладнанням для гідрологічних та метеорологічних досліджень; вихованці гуртка «Гірський туризм» в рамках підготовки до обласних змагань мали змогу тренуватися на скеледромі МДПУ.

З метою формування патріотичної особистості, здатної виконувати військово-прикладні завдання, підвищення рівня туристської майстерності, виховання патріотизму, поваги та бережливого ставлення до історичної та природної спадщини рідного краю, вихованці ЦТКТУМ прийняли участь у туристсько-краєзнавчих масових заходах обласного рівня, що складає 85% від загальної кількості заходів:

В рамках профілактики правопорушень та подолання бездоглядності дітей були проведені виховні години з гуртківцями на теми: «Усі ми різні, усі ми рівні», засідання «круглих столів» з гуртківцями старшого віку «Що таке «гендер»? Проблеми гендерного насильства», з гуртківцями середнього віку «Про психологічне насилля над учнями».

Велика увага приділяється вихованню навичок безпечної поведінки. Керівниками гуртків протягом року проводяться виховні години з Програми безпеки життєдіяльності з

вихованцями ЦТКТУМ «Здоровий спосіб життя – головна умова профілактики виникнення шкідливих звичок», «Діти під час пожежі в багатоповерховому будинку», гра-вікторина «Групи дорожніх знаків», брейн-ринг «Ціна неуваги. Присвячується пішоходам», «Безпека на дорозі залежить від кожного», «Дітям про правила дорожнього руху», «Дорожня грамота», «Правила поведінки пішоходів».

З метою формування в гуртківцях високої патріотичної свідомості, почуттів вірності своєї Батьківщини, готовності до виконання громадянських і конституційних обов'язків щодо захисту інтересів Батьківщини педагогами були проведені тематичні заходи з гуртківцями присвячені: роковинам Голодомору 1932-1933 років, Чорнобильській катастрофі, Дня пам'яті та примирення і 72-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні.

Протягом року керівниками гуртків були проведені тематичні екскурсії та походи вихідного дня: на о.Хортиця, на лінію Вотан, до м.Запоріжжя, до краєзнавчого музею м.Мелітополя, «Вулицями нашого міста» (м.Мелітополь).

Для забезпечення усвідомлення своєї етнічної спільності, вихованню національної гідності були проведені заходи: День врожаю, свято «До нас йде Святий Миколай», різдвяні свята, Свято Івана Купайла, «Свято Покрови», «Проводи зими», «День Українського Козацтва».

З метою підвищення ефективності навчально-виховного процесу, у 2016-2017 н.р. були проведені:

- семінари-практикуми для керівників гуртків ЦТКТУМ: «Методика підготовки до масових заходів та змагань гуртків туристсько-краєзнавчого напрямку», «Сучасні освітні технології в роботі керівника гуртка позашкільного навчального закладу», «Методи та форми організації і планування виховної роботи у туристсько-краєзнавчих гуртках»;

- підготовка методичних розробок: плани-конспекти занять – «Захворювання, які найчастіше зустрічаються під час подорожей», «Тваринний світ Запорізької області, типові угруповання тварин, поширені на території області. Ссавці та птахи області. Типові ендемічні та реліктові тварини краю. Охорона тварин», методичні рекомендації – «Ефективні інноваційні прийоми на заняттях гуртків у позашкільному закладі», «Запобігання конфліктів у туристично-краєзнавчій діяльності», «Розвиток пізнавальної діяльності вихованців туристсько-краєзнавчого гуртка нетрадиційними методами навчання», «Виховання національно-свідомих громадян України в процесі навчання в фольклорно-етнографічному гуртку».

Для пропаганди та популяризації дитячо-юнацького туризму і краєзнавства як ефективного засобу пізнання і успадкування історичних і культурних надбань свого народу та формування національної свідомості учнівської молоді протягом навчального року були проведені екскурсії, походи вихідного дня та спортивні походи загальною кількістю 441, в яких прийняло участь 2656 вихованця.

У 2016-2017 навчальному році методична робота в закладі здійснювалась відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», нормативних документів та інструкцій МОН України, обласного та міського управління освіти, КЗ «ЗОШПО» ЗОР з організації та проведення методичної роботи, Положення про міський методичний кабінет, рекомендацій серпневої педагогічної конференції.

У 2016-2017 н.р. педагогічний колектив ЦТКТУМ продовжив працювати над реалізацією наступної методичної проблеми: «Створення умов для розвитку і самореалізації особистості в процесі навчання в туристському гуртку, забезпечення оволодіння навичками саморозвитку особистості».

На практичному етапі реалізації методичної проблеми роботу педагогів Центру було спрямовано на впровадження досвіду реалізації педагогічної ідеї щодо проблемного питання в навчально-виховний процес. Самоосвітня робота педкадрів була організована та підпорядкована темі методичної роботи навчального закладу: керівники гуртків ЦТКТУМ продовжили роботу над своїми проблемними темами.

Було продовжено вивчення теоретичних основ методичної проблеми Центру: відповідні питання розглядалися на засіданнях методичної ради, а саме, «Створення сприятливого педагогічного середовища для розвитку здібностей та обдаровань вихованців позашкільного навчального закладу» (засідання методичної ради ЦТКТУМ від 30.08.2016 р.); «Виховання активної, соціально адаптованої, відповідальної та стратегічно мислячої юної особистості в умовах позашкільного навчального закладу» (засідання методичної ради ЦТКТУМ від 26.01.2017 р.) та ін.

Методична робота в закладі впродовж навчального року відбувалася відповідно до плану роботи та реалізувалася в різних формах: колективних, групових та індивідуальних (інструктивно-методичні наради, засідання методичних об'єднань, методичної ради, робота фокус груп, консультації, самоосвіта).

Наявність методичних структурних підрозділів (методичний кабінет ЦТКТУМ, методична рада, методичні об'єднання, методична оперативна нарада) дали змогу чітко спланувати методичну роботу. Була продовжена робота методичних об'єднань – «Краєзнавство» та «Спортивний туризм». Кожне з методичних об'єднань закладу продовжило роботу над обраною проблемною темою, проводило засідання членів МО, що дало змогу керівникам гуртків працювати в єдиному контексті щодо виявлення шляхів виконання завдань МО у поточному році.

Результати роботи МО «Краєзнавство» в поточному році наступні: було розроблено вікторину «Сторінки історії рідного міста», брейн-ринг «Рослинний та тваринний світ рідного краю». Було створено добірку рефлексивних вправ для гурткових занять з вихованнями ЦТКТУМ.

Результатом роботи МО «Спортивний туризм» стала розробка рольових ігор та естафет для змагань скаутів, створення карток з топографічними знаками спортивних карт.

За 2016-2017 н.р. було проведено наступну методичну роботу:

- були проведені семінари-практикуми для керівників гуртків ЦТКТУМ: «Методика підготовки до масових заходів та змагань гуртків туристсько-краєзнавчого напрямку» - дав змогу керівникам гуртків ЦТКТУМ ознайомитися з квест-технологією – однією з інноваційних форм організації та проведення масових туристсько-краєзнавчих заходів, прийняти участь у квест-грі для географів-краєзнавців «Тропою ботанічних відкриттів»;

- «Сучасні освітні технології в роботі керівника гуртка позашкільного навчального закладу» - дав змогу керівникам гуртків Центру ознайомитися та відпрацювати в ході практичних завдань методику застосування сучасних освітніх технологій в навчально-виховному процесі;

- «Методи та форми організації і планування виховної роботи у туристсько-краєзнавчих гуртках» - під час цього семінару керівники гуртків ЦТКТУМ підвищили свій рівень обізнаності з класифікацією методів навчання і виховання в системі позашкільної освіти, відпрацювали навички практичного застосування інтерактивних технологій та організаційних форм навчально-виховної діяльності;

- був проведений семінар для керівників гуртків загальноосвітніх навчальних закладів: «Використання методів польових природничо-краєзнавчих досліджень з метою залучення учнівської молоді до пошукової роботи». Під час цього ПДС учасники ознайомилися з методами, принципами та видами польових природничо-краєзнавчих досліджень та під час командної роботи у формі квест-гри змогли застосувати на практиці набуті знання;

- керівниками гуртків ЦТКТУМ були розроблені адаптовані програми роботи гуртків відповідно до вимог Типового навчального плану МОН України і методичних рекомендацій щодо змісту та оформлення навчальних програм з позашкільної освіти: навчальні програми з позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку «Історики-краєзнавці» основного рівня, II року навчання (укладач Рогаль О. П.), «Історики-краєзнавці» вищого рівня, I року навчання (укладач Алексеева Т.О.), «Географічне краєзнавство» (укладачі Костікова Н. В., Зуєва О. О.), туристсько-спортивного напрямку – «Юні туристи» основно-

го рівня, I року навчання (укладач Волошенюк Т. В.), краєзнавчого напрямку – «Українське народознавство» (укладач Човпило О. В.).

- впродовж року керівникам гуртків Центру надавались методичні консультації щодо участі вихованців у туристсько-краєзнавчих конкурсах та оформлення конкурсних робіт, щодо застосування інноваційних методів та форм роботи, інформаційних технологій в навчально-виховному процесі з метою підвищення показників його результативності;

- були проведені навчально-інструктивні наради з представниками шкіл по підготовці до змагань «Туристські забави», зльоту-змагань зі спортивного туризму, змагань зі спортивного орієнтування, міського зльоту географів-краєзнавців;

- надавалися протягом року тематичні консультації для відповідальних за заочні міські конкурси туристсько-краєзнавчої спрямованості: «Край, в якому я живу: екскурсія для друга», «Моя Батьківщина – Україна», «Твої герої, Запорізький край», «Сила, мужність, честь»;

- надавалися консультації для тур організаторів шкіл міста з питань організації та проведення масових заходів з туристським нахилом, методична та практична допомога у проведенні міського етапу ДЮР «Безпечна прогулянка»;

- були поповнені тематичні папки для педагогів ЦТКТУМ з інформаційними та науково-педагогічними матеріалами щодо єдиної науково-методичної проблеми Центру: плани-конспекти занять – «Захворювання, які найчастіше зустрічаються під час подорожей» (автор-розробник Акімова Л. Л.), «Тваринний світ Запорізької області, типові угруповання тварин, поширені на території області. Ссавці та птахи області. Типові ендемічні та реліктові тварини краю. Охорона тварин» (автор-розробник Костікова Н. В.), методичні рекомендації «Ефективні інноваційні прийоми на заняттях гуртків у позашкільному закладі» (автор-розробник Алексеєва Т. О.), «Запобігання конфліктів у туристично-краєзнавчій діяльності» (автор-розробник Волошенюк В. М.), «Розвиток пізнавальної діяльності вихованців туристсько-краєзнавчого гуртка нетрадиційними методами навчання» (автор-розробник Костікова Н. В.), «Виховання національно-свідомих громадян України в процесі навчання в фольклорно-етнографічному гуртку» (автор-розробник Човпило О. В.) та ін.;

- керівники гуртків ЦТКТУМ Костікова Н. В. та Рогаль О. П. прийняли участь у III відкритій регіональній науково-практичній конференції «Мелітопольські краєзнавчі читання». Педагогами були написані наукові статті для міського журналу «Мелітопольский краеведческий журнал»: «Музейные экскурсии в туристско-краеведческой деятельности как средство формирования интереса воспитанников к природе и истории родного края, популяризации национального наследия (из опыта работы кружка «Географы-краеведы» Центра туристско-краеведческого творчества ученической молодежи)» - автор Костікова Н. В.; «Екологічний туризм як можливий шлях подолання екологічної кризи Молочного лиману» (автор Рогаль О. П.);

- у рамках співпраці з обласними об'єднаннями ЗОЦТКТУМ з метою поглиблення знань педагогів з методики туристсько-краєзнавчої діяльності з учнівською молоддю та впровадження її в навчально-виховний процес, керівники гуртків ЦТКТУМ впродовж року відвідували обласні семінари-практикуми, приймали активну участь у суддівстві обласних краєзнавчих заочних конкурсів.

Методисти та керівники гуртків ЦТКТУМ у 2016-2017 навчальному році приймали участь у роботі обласної суддівської колегії обласного етапу Всеукраїнської експедиції учнівської та студентської молоді «Моя Батьківщина – Україна» - Акімова Л. Л., Зуєва О. О., Костікова Н. В.

Методисти та керівники гуртків ЦТКТУМ впродовж навчального року відвідали такі обласні семінари-практикуми:

- обласний семінар для педагогів, які здійснюють краєзнавчу роботу з учнівською молоддю «Методика підготовки творчих робіт до краєзнавчих конкурсів», вересень, 2016 р. – Зуєва О. О., Костікова Н. В.

- обласний семінар для керівників туристсько-спортивних гуртків «Методика підготовки вихованців до туристсько-спортивних заходів», жовтень, 2016 р. - Акимов К. М., Волошенюк В. М., Головін А. В.;

- Всеукраїнський семінар суддів, керівників секцій (гуртків) і тренерів зі спортивного гірського туризму, січень, 2017 р. – Дуков В. Д., Шевченко О. М.;

- обласний семінар-практикум для керівників гуртків зі спортивного туризму та спортивного орієнтування, березень, 2017 р. – Захаров О. О., Ігнатів О. В., Рогаль О. П.

В цьому навчальному році 5 керівників гуртків Центру були направлені на курси підвищення кваліфікації – Алексеєва Т. О., Волошенюк В. М., Волошенюк Т. В., Костікова Н. В., Човпило О. В. На базі ЦТКТУМ була організована педагогічна практика для слухачів КПК, під час якої педагоги Центру виступили з доповідями та майстер-класами. Викладачами та методистами ЗОППО були високо оцінені з позиції практичної та методичної значимості виступи Човпило О. В. (тема доповіді та майстер-класу «2017 рік від Благовіщення. Українські обряди та звичаї») та Костікової Н. В. (тема виступу «Квест-технології в позашкільному навчальному закладі»).

Були атестовані 2 працівника:

- Акімова Л. Л. Результати атестації: відповідає займаній посаді, підтверджено раніше встановлений 10-ий тарифний розряд (атестаційна комісія ЦТКТУМ), відповідає раніше присвоєному педагогічному званню «керівник гуртка-методист» (атестаційна комісія II рівня);

-Костікова Н. В. Результати атестації: відповідає займаній посаді, встановлено 10-ий тарифний розряд.

Впродовж навчального року педагоги Центру брали участь у роботі обласних методичних об'єднань туристсько-краєзнавчої спрямованості. Волошенюк Т.В. є членом туристсько-спортивного активу Запорізької області з питань планування обласних туристсько-спортивних заходів.

На протязі 2016-2017 навчального року ЦТКТУМ також продовжував співробітництво з МДПУ ім. Б. Хмельницького. На скеледромі МДПУ проводилися практичні заняття для вихованців Центру (гурток «Гірський туризм») та проходила підготовка до обласних змагань з гірського туризму (керівники Дуков В. Д., Шевченко О. М.), що дозволило команді ЦТКТУМ посісти III місце в загальному заліку цих змагань.

Керівники Центру туризму також продовжили співпрацю:

- з міським краєзнавчим музеєм (вихованці ЦТКТУМ неодноразово відвідували музей з екскурсіями; гурток «Історики-краєзнавці», керівник Алексеєва Т. О., постійно працює з архівними матеріалами музею);

- з Національним природним парком «Приазовський» (наукові співробітники парку надавали методичну допомогу гуртку «Історики-краєзнавці», керівник Рогаль О. П. при написання звіту про туристсько-краєзнавчу експедицію в рамках обласного етапу Всеукраїнського конкурсу «Мій рідний край». Результатом є здобуте гуртківцями Центру III місце в обласному етапі цього конкурсу);

- з інтеркультурним центром «Кале» (вихованці Н. В. Костікової, гурток «Географі-краєзнавці» розробили екскурсію по інтеркультурному музею при караїмському центрі «Кале». На обласному форумі юних екскурсоводів учні з цією роботою посіли II місце та були запрошені до участі у Всеукраїнському етапі цього конкурсу).

Грамотами Обласного Департаменту освіти і науки в цьому навчальному році були нагороджені:

- за активну роботу щодо залучення учнівської молоді до туристсько-краєзнавчої діяльності, підготовку переможців обласних змагань зі спортивного гірського туризму серед учнівської молоді в закритих приміщеннях: Дуков В. Д.;

- за плідну роботу щодо залучення учнівської молоді до туристсько-краєзнавчої діяльності, підготовку переможців Чемпіонату Запорізької області зі спортивних походів серед учнівської та студентської молоді: Шевченко А.М.;

- за активну роботу з національно-патріотичного виховання підростаючого покоління, підготовку переможців Обласної заочної експедиції пошукових робіт «Сила, мужність, честь»: Човпило О. В.;

- за плідну роботу щодо залучення учнівської молоді до туристсько-краєзнавчої діяльності, підготовку переможців Чемпіонату Запорізької області зі спортивних походів серед учнівської та студентської молоді: Дуков В. Д.;

Під керівництвом керівників гуртків: Волошенюка В. М., Акімова К.М., Костікової Н. В., Алексеєва М. О., Зуєвої О. О., Човпило О. В., Роголя О. П., Дукова В. Д., Шевченка А. М. вихованці брали участь і ставали переможцями обласних змагань та конкурсів.

Відповідно до результатів аналізу методична робота Центру у 2017-2018 навчальному році повинна бути спрямована на:

- планування діяльності структурних методичних підрозділів;
- удосконалення форм роботи з вихованцями, використання елементів сучасних педагогічних технологій у навчально-виховному процесі;
- спрямування діяльності колективу на подальше вивчення та впровадження компетентнісного підходу в навчально-виховний процес Центру;
- надання консультативної допомоги керівникам гуртків в організації педагогічної самоосвіти;
- продовження практики використання різноманітних форм роботи з педагогами, що впливають їх професійному зросту.
- активізацію роботи по вивченню, узагальненню і впровадженню в практику перспективного педагогічного досвіду кращих педагогів.
- створення ситуації успіху серед вихованців;
- підвищення показників результативності навчально-виховного процесу, культури поведінки та спілкування.

Реалізація перспектив розвитку ЦТКТУМ в поточному 2016-2017 навчальному році

(доповідач: Волошенюк Т. В., директор ЦТКТУМ)

Впродовж 2016-2017 навчального року з метою розвитку Центру туристсько-краєзнавчої творчості учнівської молоді були проведені наступні заходи:

1. Забезпечено функціонування сайту ЦТКТУМ з метою своєчасного інформування всіх учасників навчально-виховного процесу.

2. Була поліпшена матеріально-технічна база Центру: придбано комп'ютери, дошові тенти, плафони, карнизи на стелю, енергозберігаючі лампи; було проведено ремонт фасадної частини будівлі першого поверху; замінені вікна в учбовому класі № 2 на склопакети, пофарбовані двері, рами, плінтуси, відремонтовано цоколь запасного виходу учбового класу № 4.

3. У рамках співпраці з обласними об'єднаннями ЗОЦТКТУМ з метою поглиблення знань педагогів з методики туристсько-краєзнавчої діяльності з учнівською молоддю та впровадження її в навчально-виховний процес, керівники гуртків ЦТКТУМ впродовж року відвідували обласні семінари-практикуми (7 обласних заходів впродовж 2016-2017 н.р.), приймали активну участь у суддівстві обласних краєзнавчих заочних конкурсів.

4. З метою залучення учнів до туристсько-краєзнавчої діяльності були організовані та проведені міські заходи для учнів шкіл міста з туристсько-краєзнавчого напрямку: проведено 5 міських заходів для учнів шкіл (в тому числі міський зліт географів-краєзнавців), 4 заходи для вихованців ЦТКТУМ; проведені Дні здоров'я; проведено 441 ПВД, в яких прийняло участь 2656 вихованців.

5. Забезпечена участь вихованців ЦТКТУМ у обласних масових заходах туристсько-краєзнавчого напрямку: прийняли участь у 14 очних обласних заходах та 9 заочних облас-

них конкурсах. Вихованці Центру прийняли участь у туристсько-краєзнавчих масових заходах обласного рівня, що складає 85% від загальної кількості заходів.

6. Для підвищення інтересу учнів початкових класів до туристсько-краєзнавчої діяльності та з метою залучення до гурткової роботи були оновлені інформаційно-методичні рекомендації міських змагань «Туристські забави».

7. Були проведені семінари та навчально-інструктивні наради для представників шкіл з питань туристсько-краєзнавчого напрямку: 1 семінар на тему «Використання методів польових природничо-краєзнавчих досліджень з метою залучення учнівської молоді до пошукової роботи» (17 учасників); 5 інструктивних нарад, прийняло участь 97 чоловік.

8. Працівники Центру прийняли участь у науково-практичних конференціях, міських семінарах з питань навчально-виховної, методичної роботи та позашкільної освіти, всього 11 заходів. Керівники гуртків ЦТКТУМ Костікова Н. В., Рогаль О. П. прийняли участь у III відкритій регіональній науково-практичній конференції «Мелітопольські краєзнавчі читання». Педагогами були написані наукові статті для міського журналу «Мелітопольський краєведческий журнал».

9. Для керівників гуртків ЦТКТУМ були поповнені папки з методичними розробками з питань позашкільної освіти, було проведено 3 семінари, в яких прийняли участь 48 педагогів.

10. Керівники Центру туризму також продовжили співпрацю:

- з міським краєзнавчим музеєм (вихованці ЦТКТУМ неодноразово відвідували музей з екскурсіями; гурток «Історики-краєзнавці», керівник Алексєєва Т. О., постійно працює з архівними матеріалами музею);

- з Національним природним парком «Приазовський» (наукові співробітники парку надавали методичну допомогу гуртку «Історики-краєзнавці», керівник Рогаль О. П., при написанні звіту про туристсько-краєзнавчу експедицію в рамках обласного етапу Всеукраїнського конкурсу «Мій рідний край». Результатом є здобуте гуртківцями Центру III місце в обласному етапі цього конкурсу);

- з інтеркультурним центром «Кале» (вихованці Н. В. Костікової, гурток «Географи-краєзнавці», розробили екскурсію по інтеркультурному музею при караїмському центрі «Кале». На обласному форумі юних екскурсоводів учні з цією роботою посіли II місце та були запрошені до участі у Всеукраїнському етапі цього конкурсу).

Наукові та творчі досягнення Центру та результати участі вихованців в масових очних та заочних туристсько-краєзнавчих міських, обласних, всеукраїнських заходах, конкурсах в 2016-2017 н.р.

(доповідач: Волошенюк Т. В., директор ЦТКТУМ)

З метою виховання в учнівській молоді засобами туризму і краєзнавства дбайливого ставлення до природної та культурної спадщини рідного краю, духовних надбань всіх націй української держави, розвитку туристських навичок, фізичних та інших здібностей, пов'язаних із здоровим способом життя та відпочинку, позашкільними закладами освіти туристсько-краєзнавчого напрямку розробляються певні заходи: конкурси, змагання та ін.

На протязі 2016-2017 навчального року педагоги Центру разом зі своїми вихованцями приймали участь у масових очних та заочних туристсько-краєзнавчих міських, обласних заходах, конкурсах. Участь у цих заходах мала певні результати.

Досягнення вихованців (обласний рівень):

1. Форум юних екскурсоводів «Край, в якому я живу: екскурсія для друга» (заочний): II місце, Галинська Марина, Семібратова Діана.
2. IX Обласний природничо-краєзнавчий зліт-форум «Знай, люби, бережи»: команда ЦТКТУМ – II місце.

3. X Чемпіонат Запорізької області зі спортивного орієнтування серед учнівської та студентської молоді «Азимут-2016»: Павлюченко Кирило – II місце.
4. Обласний форум юних екскурсіводів (в рамках обласного конкурсу «Мій рідний край: екскурсія для друга»): Шиян Поліна, Джемела Олександра – II місце.
5. Обласна краєзнавча конференція учнівської молоді (в рамках обласного конкурсу юних краєзнавців «Земля за порогами»): Солом'яник Тетяна, Орлова Єлизавета, Фролова Дар'я – III місце.
6. Обласний етап Всеукраїнського Чемпіонату зі спортивно-туристських походів серед учнівської та студентської молоді: було надано 2 роботи, обидві посіли II місце.
7. Обласна конференція-захист звітів про туристський спортивний похід: прийняли участь 2 команди, обидві зайняли III місце.
8. Обласний етап Всеукраїнського конкурсу на кращу туристсько-краєзнавчу експедицію учнівської молоді з активним способом пересування «Мій рідний край»: команда ЦТКТУМ – III місце.
9. Обласний тур Всеукраїнської експедиції «Моя Батьківщина – Україна»: Мамай Микита, Абаренко Михайло – II місце.
10. Обласна конференція-захист звітів про туристсько-краєзнавчу експедицію «Мій рідний край»: команда ЦТКТУМ – III місце.
11. Обласний етап Всеукраїнського конкурсу юних фотоаматорів «Моя країна – Україна»: Мамай Микита, Абаренко Михайло – переможці обласного етапу конкурсу.
12. X Кубок Запорізької області з техніки пішогохідного спортивного туризму серед юніорів у закритих приміщеннях, м. Бердянськ: команда ЦТКТУМ – III місце.
13. Обласний заочний конкурс пошукових робіт «Сила, мужність, честь»: Кудінова Анастасія, Белан Валерія – I місце, Семенов Ростислав - III місце.
14. Обласний заочний конкурс «Природа рідного краю»: Воробйова Ірина – II місце.
15. Обласні змагання з техніки гірського туризму серед учнівської молоді у закритих приміщеннях (м. Вільнянськ): команда ЦТКТУМ старшої вікової групи – III місце.
16. XII Чемпіонат Запорізької області з техніки пішогохідного туризму серед учнівської та студентської молоді: команда ЦТКТУМ – III місце.
17. X Обласний природничо-краєзнавчий зліт-форум «Знай, люби, бережи»: команда ЦТКТУМ – I місце.

Досягнення вихованців (міський рівень):

На підставі участі гуртківців ЦТКТУМ у змаганнях зі спортивного туризму та виконання учасниками нормативних вимог згідно ЄСКУ, було присвоєно спортивні розряди зі спортивного туризму: II с.р. – 8 чол., III с.р. – 9 чол., I ю.с.р. – 15 чол., II ю.с.р. – 16 чол., III ю.с.р. – 16 чол. Підтвердили спортивні розряди: II с.р. – 2 чол., III с.р. – 14 чол. Всього 64 вихованці ЦТКТУМ отримали спортивні розряди по спортивному туризму, 16 вихованців підтвердили отриманий раніше розряд по спортивному туризму.

Досягнення педколективу (міжнародний рівень):

1. Участь у XVII Міжнародній конференції молодих вчених та студентів «Соціально-економічний розвиток України. Цивілізаційний вибір», МДПУ «КПУ».
2. Міжнародний форум «Освіта дорослих у Запорізькій області» в рамках «Міжнародних днів освіти дорослих у Запорізькій області», МДПУ.

Досягнення педколективу (Всеукраїнський рівень):

- Участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Екологія – філософія існування людства», МДПУ «КПУ».

Досягнення педколективу (обласний рівень):

1. І місце в обласному огляді-конкурсі на кращу організацію туристсько-краєзнавчої роботи.
2. Наявність діючої маршрутно-кваліфікаційної комісії.
3. Участь колективу у складі суддівських колегій обласних краєзнавчих конкурсів.
4. Грамотами Обласного Департаменту освіти і науки в цьому навчальному році були нагороджені:

- за активну роботу щодо залучення учнівської молоді до туристсько-краєзнавчої діяльності, підготовку переможців обласних змагань зі спортивного гірського туризму серед учнівської молоді в закритих приміщеннях: Дуков В. Д.;

- за плідну роботу щодо залучення учнівської молоді до туристсько-краєзнавчої діяльності, підготовку переможців Чемпіонату Запорізької області зі спортивних походів серед учнівської та студентської молоді: Шевченко А.М.;

- за активну роботу з національно-патріотичного виховання підростаючого покоління, підготовку переможців Обласної заочної експедиції пошукових робіт «Сила, мужність, честь»: Човпило О. В.;

- за плідну роботу щодо залучення учнівської молоді до туристсько-краєзнавчої діяльності, підготовку переможців Чемпіонату Запорізької області зі спортивних походів серед учнівської та студентської молоді: Дуков В. Д.

5. Сімнадцять грамот КЗ «Центр туризму» ЗОР було отримано керівниками гуртків ЦТКТУМ.

6. Управлінням освіти Мелітопольської міської ради Запорізької області була оголошена подяка Волошенюку В. М. за якісну підготовку багаторазових переможців обласних змагань із техніки пішохідного туризму у 2016-2017 навчальному році.

Досягнення педколективу (міський рівень):

1. Керівниками гуртків ЦТКТУМ були розроблені адаптовані програми роботи гуртків відповідно до вимог Типового навчального плану МОН України і методичних рекомендацій щодо змісту та оформлення навчальних програм з позашкільної освіти: навчальні програми з позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого та туристсько-спортивного напрямку (всього 6 програм).

2. Участь у III відкритій регіональній науково-практичній конференції «Мелітопольські краєзнавчі читання». Педагогами були написані наукові статті для міського журналу «Мелітопольський краєведческий журнал».

3. Участь у засіданні круглого столу «Сучасні дослідження Північно-Західного Приазов'я» на базі мелітопольського краєзнавчого музею.

4. На базі ЦТКТУМ була організована педагогічна практика для слухачів КПК, під час якої педагоги Центру виступили з доповідями та майстер-класами. Викладачами та методистами ЗОШПО були високо оцінені з позиції практичної та методичної значимості виступи Човпило О. В. (тема доповіді та майстер-класу «2017 рік від Благовіщення. Українські обряди та звичаї») та Костікової Н. В. (тема виступу «Квест-технології в позашкільному навчальному закладі»).

Присвоєння спортивних розрядів вихованцям ЦТКТУМ в 2016-2017 навчальному році (доповідач: Волошенюк Т. В., директор ЦТКТУМ)

На протязі 2016-2017 навчального року вихованці ЦТКТУМ приймали участь у змаганнях з техніки пішохідного туризму, які проходили на базі Центру. У зв'язку з виконанням нормативних вимог згідно ЄСКУ, їм були присвоєні спортивні розряди зі спортивного туризму.

Загальна кількість вихованців ЦТКТУМ, які отримали/підтвердили спортивні розряди з техніки пішохідного туризму у 2016-2017 н.р.

II с.р.	III с.р.	I юн.с.р.	II юн.с.р.	III юн.с.р.
8/2	9/14	15	16	16
Всього 80 вихованців ЦТКТУМ отримали/підтвердили спортивні розряди				

№ з/п	Назва змагань	Прізвище, ім'я вихованців	Отриманий (підтверджений) спортивний розряд	Керівник
1	Змагання туристського активу ЦТКТУМ «Наметова школа-2016», клас складності другий, ранг – 15,9 балів; 14-16.10.16 р.	Кітаєв Владислав	I юн. с.р.	Волошенко В. М.
		Козаченко Станіслав		Шевченко А. М.
		Джемела Олександра	II с. р. - підтвердження	Волошенко В. М.
		Цахно Лев		Шевченко А. М.
		Белоногова Олександра	III с. р. - підтвердження	Акимов К. М.
		Белая Анна		Волошенко В. М.
		Горейко Олександр		Акимов К. М.
		Гуль Артур		Шевченко А. М.
		Іванова Наталя		Волошенко В. М.
		Косенков Владислав		Акимов К. М.
		Крушельницький Микита		Акимов К. М.
		Новосельцев Олександр		Шевченко А. М.
		Романюта Діана		Волошенко В. М.
		Сабіров Алішер		Шевченко А. М.
2	Традиційні змагання зі спортивного туризму серед гуртківців старшого та середнього віку «Осінь-2016», 26.11.16 р., клас складності другий, ранг – 32 бали	Буніна Вероніка	II с. р.	Акімова Л. Л.
		Данченко Діана		Акімова Л. Л.
		Колтишев Владислав		Волошенко В. М.
		Косенков Владислав		Акімова Л. Л.
		Лисенко Владислав		Акімова Л. Л.
		Найдьонов Артем		Волошенко В. М.
		Павлюченко Кирило		Шевченко О. М.
		Шиян Поліна		Волошенко Т. В.
		Воробйова Ірина	III с. р.	Зуєва О. О.
		Герасимов Данило		Дуков В. Д.
		Головіна Єлизавета		Головін А. В.
		Новах Іван		Головін А. В.
		Зінченко Анна	I юн.с.р.	Волошенко В. М.
		Кумпан Микита		Шевченко А. М.
		Супрун Євген		Головін А. В.
		Муждобаєв Амет	II юн.с.р.	Дуков В. Д.
		Онищенко Денис		Зуєва О. О.
		Ніфантьєв Степан		Головін А. В.
		Барило Анастасія		III с.р. підтвердження
		Димитрова Дар'я	Акимов К. М.	
Мамай Микита	Костікова Н. В.			
Мельник Марія	Акімова Л. Л.			

3	Традиційні особисті змагання з техніки пішохідного туризму серед гуртківців молодшого віку «Зима-2016» у закритих приміщеннях, 17.12.16 р., клас складності перший, ранг – 2,4 бали	Кокітько Владислав	III с.р.	Акімова Л. Л.
		Рибак Богдан		Акімова Л. Л.
		Рябкова Дар'я		Волошенюк В. М.
		Карпенська Поліна	I юн.с.р.	Головін А. В.
		Литвиненко Вікторія		Волошенюк В. М.
		Мальцев Данііл		Акімова Л. Л.
		Оболенцев Максим		Акімов К. М.
		Верьовкін Єгор	II юн.с.р.	Акімов К. М.
		Гавриленко Дарина		Ігнатов О. В.
		Казаков Назар		Шевченко А. М.
		Сіласва Лада		Ігнатов О. В.
		Тищенко Софія		Шевченко О. М.
		Філіпов Міхей		Акімова Л. Л.
		Єфремов Данило	III юн.с.р.	Ігнатов О. В.
		Горбань Катерина		Ігнатов О. В.
		Клименко Таїсія		Шевченко О. М.
		Кожевникова Марія		Костікова Н. В.
		Козоріз Валерій		Волошенюк В. М.
		Конотоп Софія		Шевченко О. М.
		Макаренко Владислав		Акімова Л. Л.
Онищенко Данііл	Зуєва О. О.			
Савченко Аміна	Шевченко А. М.			
Стрельніченко Святослав	Ігнатов О. В.			
Хоришко Данііл	Волошенюк В. М.			
4	Традиційні командні змагання з техніки пішохідного туризму серед гуртківців молодшого віку, 18.03.17 р., клас складності перший, ранг – 8 балів.	Верлата Елеонора	III с.р.	Акімов К. М.
		Оболенцев Максим		Акімов К. М.
		Гаврада Єгор	I юн.с.р.	Волошенюк В. М.
		Димитрова Наталя		Акімов К. М.
		Козоріз Валерій		Волошенюк В. М.
		Перетяцько Євген		Акімова Л. Л.
		Пономарьов Максим		Акімова Л. Л.
		Хоришко Данііл		Волошенюк В. М.
		Детюк Руслан	II юн.с.р.	Шевченко А. М.
		Желябіна Анастасія		Степанов О. В.
		Зубов Дмитро		Степанов О. В.
		Конотоп Софія		Шевченко О. М.
		Кумпан Назарій		Шевченко А. М.
		Мороз Сергій		Степанов О. В.
		Саавченко Аміна		Шевченко А. М.
		Гуцуленко Катерина	III юн.с.р.	Костікова Н. В.
		Дзик Олександра		Ігнатов О. В.
		Пашенко Поліна		Костікова Н. В.
Селезньов Максим	Костікова Н. В.			
Сивашенко Всеволод	Костікова Н. В.			

Участь педагогів Центру у міських та обласних заходах в 2016-2017 н.р.

(доповідач: Волошенюк Т. В., директор ЦТКТУМ)

З метою підвищення професійного рівня педагогів ЦТКТУМ на протязі 2016-2017 н.р. на базі Центру було проведено три семінари: «Методика підготовки до масових заходів та змагань гуртків туристсько-краєзнавчого напрямку», «Сучасні освітні технології в роботі керівника гуртка позашкільного навчального закладу», «Методи та форми організації і планування виховної роботи у туристсько-краєзнавчих гуртках». Керівники гуртків та методисти Центру приймали участь у науково-практичних конференціях, міських та обласних семінарах з питань навчально-виховної, методичної роботи та позашкільної освіти. Всього прийняли участь у 20 заходах (дивись таблицю, наведену нижче).

№ з/п	Назва заходу	Дата проведення	Місце проведення	П.І.Б. учасника
1	Обласний семінар для педагогів, які здійснюють краєзнавчу роботу з учнівською молоддю «Методика підготовки творчих робіт до краєзнавчих конкурсів»	09.09.16.	КЗ «Центр туризму» ЗОР	Зуєва О. О. Костікова Н. В.
2	Міський семінар для заступників директорів з виховної роботи та педагогів-організаторів «Формування громадянської компетентності школярів шляхом упровадження новітніх технологій сучасного лідерства»	22.09.16.	ПДЮТ	Зуєва О. О.
3	Презентація Всеукраїнського освітнього проекту «Відкривай Україну»	27.09.16.	НВК № 16	Акімова Л. Л.
4	Засідання обласного методичного об'єднання зі спортивного туризму	04.10.16.	КЗ «Центр туризму» ЗОР	Акімов К. М. Волошенюк В. М. Головін А. В.
5	Міський тренінг для заступників директорів з виховної роботи та педагогів-організаторів «Активні методи роботи з дітьми та молоддю»	06.10.16.	НВК № 16	Зуєва О. О.
6	Міжнародний форум «Освіта дорослих у Запорізькій області» в рамках «Міжнародних днів освіти дорослих у Запорізькій області»	07.10.16.	МДПУ	Костікова Н. В.
7	Засідання обласного методичного об'єднання з природничого краєзнавства	09.11.16	КЗ «Центр туризму» ЗОР	Зуєва О. О. Костікова Н. В.
8	Засідання обласного методичного об'єднання з гуманітарного краєзнавства	10.11.16	КЗ «Центр туризму» ЗОР	Алексєєва Т. О. Рогаль О. П.
9	Семінар для заступників директорів з виховної роботи та педагогів-організаторів з проблеми «Вико-	10.11.16	МАН	Зуєва О. О.

	ристання методів арттерапії у роботі з класним колективом»			
10	Семінар для директорів навчальних закладів міста з проблеми «Інновації в управлінській діяльності»	23.11.16	Гімназія № 19	Волошенко Т. В.
11	Міська олімпіада з фізичної культури	26.11.16	ЗОШ № 4	Шевченко А. М.
12	III відкрита регіональна науково-практична конференція «Мелітопольські краєзнавчі читання»	16.12.16	Міський краєзнавчий музей	Рогаль О. П.
13	Міський семінар для заступників директорів з методичної роботи та відповідальних за атестацію у навчальному закладі «Сучасні технології проведення атестації педагогічних кадрів у навчальному закладі»	16.12.16	СШ № 23	Костікова Н. В.
14	Всеукраїнський семінар суддів, керівників секцій (гуртків) і тренерів зі спортивного гірського туризму	20-23.01.2017	КЗ «Центр туризму» ЗОР	Дуков В. Д. Шевченко О. М.
15	Семінар для заступників директорів з виховної роботи та педагогів-організаторів з проблеми «Впровадження у виховний процес профілактичного освітнього інструменту «Маршрут безпеки»	16.02.17	ЗОШ № 15	Зуєва О. О.
16	Упровадження новітніх освітніх систем у створенні моделі шкільної методичної роботи	17.02.17	НВК № 16	Костікова Н. В.
17	Обласний семінар-нарада для методистів міських департаментів (відділів) та районних відділів освіти «Організація туристсько-краєзнавчої роботи у навчальних закладах у 2017 році»	23.02.17	КЗ «Центр туризму» ЗОР	Костікова Н. В. Головін А. В.
18	Обласний семінар-практикум для керівників гуртків зі спортивного туризму та спортивного орієнтування	21-22.03.17	КЗ «Центр туризму» ЗОР	Захаров О. О. Ігнатов О. В. Рогаль О. П.
19	XVII Міжнародна наукова конференція молодих вчених та студентів «Соціально-економічний розвиток України: цивілізаційний вибір»	28.04.17	МІДПУ «КПУ»	Рогаль О. П.
20	IV Всеукраїнська науково-практична конференція «Екологія – філософія існування людства»	17.05.17	МІДПУ «КПУ»	Рогаль О. П.

Плани розвитку ЦТКТУМ на 2017-2018 навчальний рік
(доповідач: Волошенюк Т. В., директор ЦТКТУМ)

1. Продовжити роботу методичних об'єднань керівників гуртків з краєзнавчого та спортивного напрямку.
2. Подовжити практику залучення учнів до туристсько-краєзнавчої діяльності, організації та проведення міських заходів туристсько-краєзнавчого напрямку для школярів міста.
3. Продовжити забезпечення всіх учасників навчально-виховного процесу своєчасною інформацією та надання дистанційних консультацій.
4. Продовжити співпрацю з кафедрою природничо-географічного факультету МДПУ, Національним природним парком «Приазовський», міським краєзнавчим музеєм, громадськими організаціями та іншими навчальними закладами і музеями міста та області.
5. Розробити Положення змагань на скеледромі МДПУ для вихованців ЦТКТУМ (з метою профорієнтації).
6. Проведення семінарів-практикумів на місцевості для відповідальних за туристсько-краєзнавчу роботу у навчальних закладах міста.
7. Співробітництво з міським методичним об'єднанням вчителів географії, проведення спільних навчальних семінарів, екскурсій, майстер-класів.
8. Проведення туристсько-краєзнавчих заходів щодо змістовного дозвілля дітей в пришкільних та профільних таборах відпочинку.
9. Поновити проведення міських туристсько-спортивних змагань у міському парку відпочинку ім. Горького.
10. Залучення батьків до навчально-виховного процесу Центру шляхом проведення щомісяця Батьківського дня (участь батьків у змаганнях, походах вихідного дня, експедиціях, тренуваннях, тощо).
11. Проведення виїзного наметового табору туристсько-краєзнавчого напрямку для оздоровлення та відпочинку учнів шкіл міста з батьками.
12. Організація та проведення відкритих міських змагань зі спортивного орієнтування «Лабіринт» до Дня фізкультури і спорту.